

CIRKO

**CIRKO – UUDEN
SIRKUKSEN KESKUS
VUOSIKERTOMUS 2023**

Kannen kuva: Company Portmanteau: *Perto*
Kuvaaja: Luis Sartori do Vale

SISÄLLYSLUETTELO

CIRKO VUONNA 2023	1
TOIMINTA JA TAUSTAT	2
HALLINTO JA HENKILÖSTÖ	3
CIRKON HALLITUS	3
CIRKON VAKINAINEN HENKILÖKUNTA	3
TOIMITILAT	4
STRATEGINEN KEHITYSTYÖ	4
TALOUS	5
VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI	6
YRITYSYHTEISTYÖ JA KUMPPANUUDET	7
ESITYSTOIMINTA	7
KAUSIOHJELMA	8
YHTEISTUOTETUT TEOKSET	8
YHTEISTYÖFESTIVAALIT	8
OH MY PUPPETS!	9
OUNOUS FESTIVAL	9
VIERAILUOHJELMA, TEOSVÄLITYS JA TILAVUOKRAUS	9
VIERAILUOHJELMAN TEOKSET	9
TAITEELLINEN KEHITTÄMINEN	9
RESIDENSSIOHJELMA	9
RESIDENSSIOHJELMAN RYHMÄT JA TEOKSET	10
TAITEELLISEN AJATTELUN AKATEMIA 2022-2023	11
LOISTO-HANKE	11
YHTEISÖSUUNTAINEN JA -LÄHTÖINEN TOIMINTA	12
YLEISÖKESKUSTELUT	12
AVOIMET HARJOITUKSET	12
MUU YHTEISÖSUUNTAINEN JA -LÄHTÖINEN TOIMINTA	12
KANSAINVÄLINEN TOIMINTA	13
CIRCUSNEXT 2017–2025	13
VERKOSTOT	13
CIRCOSTRADA	13
BALTIC NORDIC CIRCUS NETWORK	13
MUIHIN KANSAINVÄLISIIN TAPAHTUMIIN OSALLISTUMINEN	13

CIRKO VUONNA 2023

Tämä vuosikertomus esittelee Cirko – Uuden sirkuksen keskus ry:n (2051058-5) toimintaa vuonna 2023.

Cirko – Uuden sirkuksen keskus ry on vuonna 2002 perustettu voittoa tavoittelematon aatteellinen yhdistys, jonka päätehtävät ovat kehittää sirkusta taiteena ja edistää sirkuksen ammattimaista toimintaa. Yhdistyksen ylläpitämä Cirko-keskus Helsingin Suvilahdessa on nyky sirkuksen taiteellinen kehityskeskus ja presentteri. Cirko on toiminut Suvilahdessa jo vuodesta 2011. Cirko toteuttaa tehtävänsä järjestämällä ympärivuotista esitystoimintaa sekä taiteelliseen kehitykseen tähtäävää residenssi- ja hanketoimintaa. Cirkolla on 96 jäsentä (71 vuonna 2022 ja 54 vuonna 2021).

Paikallisella tasolla Cirkon tavoitteena on järjestää kuukausittain sirkustaidetta näkyväksi tuovia ilmaisia tapahtumia, kuten residenssien avoimia harjoituksia, sekä esittää korkeatasoisia ja kiinnostavia nyky sirkusteoksia pääkaupunkiseudulla ympärivuotisesti. Kansallisella tasolla Cirko tukee nyky sirkusryhmiä taiteelliseen kehitykseen tähtäävien hankkeiden, residenssien ja esitysmahdollisuuksien kautta. Kansainvälisellä tasolla Cirko toimii aktiivisena partnerina nyky sirkukseen verkostoissa ja taiteellisen kehityksen projekteissa.

Residenssitoiminta oli erittäin aktiivista ja henkilökunnan tarjoamat taiteilijoiden eri kompetenssialueiden kehittämiseen tähtäävät sparraussessiot jatkuivat koko vuoden. Residenssejä tarjottiin vuoden aikana Cirkon molemmat salit yhteen laskien yhteensä 46 työviikkoa (50 työviikkoa vuonna 2022 ja 50 vuonna 2021). Residenssiohjelman puitteissa Cirkossa työskenteli vuoden 2023 aikana 28 residenssiryhmän kautta 117 sirkustaiteilijaa (32 / 122 vuonna 2022 ja 20 / 102 vuonna 2021).

Yhteistyössä Taideyliopiston Teatterikorkeakoulun Avoimen kampuksen kanssa toteutettu Taiteellisen Ajattelun Akatemia (TAA) jatkui edelleen lukuvuonna 2022–2023. Vastuupettajina toimivat dramaturgi Per Ehrström ja sirkustaiteilija Salla Hakanpää, jotka molemmat osallistuivat TAA:n 2018–2021 Koneen säätöön hankerahoituksella toteutettuun kokonaisuuteen. Cirkon toiminnanjohtaja Jarkko Lehmus ja Taideyliopiston varadekaani Ville Sandqvist avustivat Ehrströmiä ja Hakanpäää opintokokonaisuuden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Cirkon ohjelmistorakenne koostuu kausiohjelman, yhteistyöfestivaalien ja vierailuohjelmiston kokonaisuudesta. Yhteistyöfestivaaleilla on taiteellinen ja tuotannollinen vastuu festivaalin järjestämisestä. Vierailuohjelma rakentuu tilavuokrauksen kautta ilman Cirkon kuratointia. COVID-19 pandemian jälkeen vuosi 2023 keskittyi esitystoiminnan osalta uuden normaalin rakentamiseen. Vuodelta 2020 siirtyneiden teosten uudelleen aikataulutusta jatkettiin. Viimeinen siirtynyt teos tullaan toteuttamaan keväällä 2024. Ankarasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta vuoden 2023 ohjelmisto pystyttiin toteuttamaan suunnitellusti.

Vuoden 2023 avainluvut viittaavat toiminnan kehittyvän kohti vakautumista taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväälle tasolle. Kävijöitä oli yhteensä 33 443 (20 150 vuonna 2022 ja 10 236 vuonna 2021). Kausiohjelman ja yhteistuotantojen teoksia oli 11 (9 vuonna 2022 ja 21 vuonna 2021), joista järjestettiin

yhteensä 137 näytöstä (79 vuonna 2022 ja 75 vuonna 2021). Cirkon omassa esitystoiminnassa ja yhteistuotettujen teosten esityksissä kävijöitä oli 19 414 (7 020 vuonna 2022 ja 4 306 vuonna 2021). Cirko työllisti esitystoiminnan kautta 57 sirkustaiteilijaa (47 vuonna 2022 ja 93 vuonna 2021), 7 sirkustaiteilijaa yritystilaisuuksien kautta (22 vuonna 2022 ja 25 vuonna 2021) ja 29 tuotannon tukitoiminnoissa (19 vuonna 2022 ja 18 vuonna 2021).

Tilikauden 2023 taloudellisena päätavoitteena oli lyhentää taseen alijäämää. Keväällä 2022 suoritettussa tilikauden 2020 verotarkastuksessa todetun arvonlisäverojen virheellisen käsittelyn korjaus tuotti noin 94 000 € taloudellisen rasisitteen, joka ulottuu tilikaudelle 2024 saakka. Haastavasta tilanteesta huolimatta suunniteltu toiminta saatiin toteutettua ja tilikauden 2023 tulos oli 74 774,98 €. Toukokuussa 2019 nostettu 70 000 € Ålandsbankenin rahoituslaitoslainan viimeinen lyhennys maksettiin maaliskuussa 2023. Tilikausien 2020–2021 verovelkaa lyhennettiin yhteensä 48 859,68 €. Lyhennykset katettiin Cirkon omista tuloista.

Vuoden kokonaistulot (1 019 318 €) koostuivat 57 % Helsingin kaupungin ja Taiteen edistämiskeskuksen toiminta-avustuksista sekä 43 % omista tuloista, jotka koostuvat pääsylippituloista, vuokratuloista, kohdeavustuksista ja muista tuloista. Vuonna 2023 vuokratuotot nousivat, mutta pääsylipputulot ja yritystilaisuuksien tulot laskivat. Voimakkaat vuosittaiset muutokset Cirkon omien tulojen rakenteessa ja määrässä tuovat näkyväksi yhdistyksen haavoittuvaisen ja ulkoisille vaikutteille alttiin tilan.

Teknistä laitteistoa ja tarpeistoa huollettiin tarvittavilta osin. Vuoden aikana ei toteutettu muita investointeina.

Cirkon palvelukumppaneina vuoden 2023 aikana jatkoivat Stopteltat Oy sekä majoituskumppanina Scandic Hotels. Cirko-keskuksen alakerran ravintolan Peloton Cycling Eatery Oy:n kanssa jatkettiin uuden palvelukumppanuuden kehittämistä.

Cirkon vuosi 2023 numeroina **liite I**.

TOIMINTA JA TAUSTAT

Cirko – Uuden sirkuksen keskus ry perustettiin vuonna 2002, ja se käynnisti aktiivisen toimintansa vuonna 2004 Suomen Kulttuurirahaston myöntämän kolmivuotisen kehitysavustuksen turvin. Vuonna 2011 Cirko laajensi toimintaansa ja avasi Suvilahden entisellä kaasutehtaan alueella kansallisen sirkustaiteen kehittämiskeskukseen, Cirkon. Cirko on noussut pienestä kollektiivista sirkuksen taiteelliseksi kehityskeskukseksi, vierailuteatteriksi ja tuotantotaloksi, joka on aktiivinen toimija myös kansainvälisissä verkostoissa ja projekteissa.

Jo yhdistyksen perustamisasiakirjoissa otettiin tavoitteeksi oman harjoitus- ja esitystoiminnan mahdollistavan tilan hankkiminen. Neuvottelut Helsingin kaupungin kulttuuritoimen kanssa johtivat syksyllä 2008 aiesopimukseen Kiinteistö Oy Kaapelitalon kanssa. Sopimuksen mukaan osapuolet alkoivat valmistella sirkuskeskuksen perustamista Helsingin Suvilahteen. Kaasutehtaan alueen Kojehuone-rakennuksen peruskorjausrakka kesti syksystä 2009 kevääseen 2011. Yhteensä 2 500 m²:n suuruinen rakennus peruskorjattiin Kaapelitehtaan kustannuksella (budjetti n. 3 milj. €). Cirko vuokraa rakennuksesta 1 366 m². Loput tilat ovat rakennuksen katutasossa toimivan ravintolan käytössä.

Cirkon neuvottelut Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Suomen Kulttuurirahaston kanssa syksyllä 2009 johtivat yhteensä 640 000 €:n perustamisrahoitukseen (SKR: 200 000 €, OKM: 200 000 €, 210 000 € ja 30 000 €). Lähtökohtana oli luoda keskus, joka ottaa vetovastuulleen sirkustaiteen kehittämisen paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

CIRKON HALLITUS

Leena Rantanen, yrittäjä, pj (25.5.2023 saakka)
Peggy Bauer, kauppapaikkajohtaja (pj 25.5.2023 alkaen)
Salla Hakanpää, sirkustaiteilija
Anu Kauppi, johtaja, varainhankinta ja myynti (25.5.2023 saakka)
Sini Koskimies, viestintäpäällikkö (25.5.2023 alkaen)
Jenny Mansikkasalo, sirkustaiteilija (25.5.2023 alkaen)
Sakari Männistö, sirkustaiteilija
Pasi Nousiainen, sirkustaiteilija (25.5.2023 saakka)
Kirsi Piha, yrittäjä (25.5.2023 alkaen)

CIRKON VAKINAINEN HENKILÖKUNTA

Jarkko Lehmus, toiminnanjohtaja
Timo Riitamaa, viestintä- ja markkinointipäällikkö
Salla Kurronen, vastaava tuottaja (9.1.2023 alkaen)
Ina Niemelä, tekninen tuottaja
Pasi Warsell, näyttämömestari

Vakinaisen henkilökunnan lisäksi palkattiin produktio- ja projektikohtaisesti mm. sirkustaiteilijoita, valo- ja äänisuunnittelijoita, näyttämötekniistä henkilökuntaa, lipunmyyjiä, tuotantoharjoittelijoita ja muita projektityöntekijöitä. Tilikauden aikana työsuhteessa Cirkoon oli 29 tuotannon tukitoimintojen työntekijää. Siviilipalvelushenkilö Onni Uusimäki kotiutettiin 30.8.2023. Uutta siviilipalvelushenkilöä päätettiin olla hakematta siviilipalvelushenkilöiden suuresti vaihtelevan työmotivaation ja -kyvyn johdosta.

TOIMITILAT

Cirko-keskuksen ytimen muodostavat kaksi suurta, toiminnallisesti eriytynyttä tilaa, joita voidaan käyttää sirkuksen esitys-, harjoitus-, ja residenssitoimintaan sekä monimuotoiseen kokous- ja tapahtumakäyttöön. Solmu-sali (240 m²) on pimennettävä, kahdeksan metriä korkea esitystila. Salissa on 130-paikkainen teleskooppikatsomo. Maneesi (303 m²) on yhdeksän metriä korkea hallimainen tila, jossa ei ole kiinteää katsomoa. Molemmat salit kytetään varustamaan tuotannon teknisten tarpeiden mukaan. Muut tilat (823 m²) ovat kolmessa kerroksessa sijaitsevia pukuhuone-, residenssi-, aula- ja toimistotiloja. Toimistotiloissa sijaitsevat Cirkon sekä alivuokralaisten toimistot. Cirkon pitkäaikaisvuokralaiset vuonna 2023 olivat Sairaalaklovnit ry, Sirkus Magenta ry ja Hieromo Hyvinvointipalvelut (31.3.2023 saakka). Vuokralaisilla on itsenäinen taloutensa ja toimintamuotonsa.

STRATEGINEN KEHITYSTYÖ

Voimassa olevan 2022–2026 strategian ytimessä on toiminnan pitkäjänteinen kehittäminen yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Strategia tähtää sekä sosiaalisesti, ympäristöllisesti ja taloudellisesti kestävään toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen että kestävään organisaatioon. Cirkon hallitus päätti toteuttaa uuden strategiaprosessin Cirkon strategian tarkentamiseksi ja täydentämiseksi.

Vuoden 2023 aikana Cirko jatkoi toiminnan pitkäjänteistä kehittämistä taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväksi. Cirko otti käyttöön Objectives and Key Results (OKR) kehittämismallin. Malli rakenteellistaa strategisen kehitystyön lyhytaikaisiksi onnistumiseltaan mitattaviksi projekteiksi. Mallin käyttö on selkeyttänyt toiminnan kehitystyötä olennaisesti.

Vuoden 2023 aikana aktiivinen jäsenhankinta jatkui. Cirkolla on 89 jäsentä (71 vuonna 2022 ja 54 vuonna 2021). Cirko kehitti toiminnan läpinäkyvyyttä ja jäsenistön osallisuutta vahvistamalla jäsenviestintää ja jäsenetuja sekä järjestämällä yhteisiä tapahtumia jäsenistölle. Cirko tiivisti yhteistyötä Turun AMK:n Taideakatemian ja Salpauksen Sirkusartistikoulutuksen kanssa ja kutsui kaikki opiskelijat liittymään Cirkon jäseniksi. Tämä kutsu tullaan toistamaan vuosittain. Vuoden 2023 aikana kaikille Cirkon jäsenille varattiin jäsenhintainen lippu jokaiseen Cirkon yksin tuottamaan esityksiperiodiin. Lisäksi kalleimpien lippuluokkien hintoja madallettiin taloudellisen saavutettavuuden lisäämiseksi.

Cirko avasi yhdistyksen historian ensimmäisen avoimen ohjelmistohaun suomalaisille nykysirkustaiteilijoille ja -ryhmille. Avoin haku lisäsi toiminnan läpinäkyvyyttä mahdollistaen ohjelmistosuunnittelun kriteeristön ja prosessin aukikirjoittamisen.

Vuoden 2023 aikana aloitettiin vuonna 2021 lanseeratun Cirkon Elämyspalvelun digitaalisen myyntialustan päivittämisen valmistelu. Vuonna 2020 aloitettua ammattimaisen toiminnan edistämiseen ja taiteelliseen kehitykseen tähtäävää sparraustoimintaa jatkettiin vuonna 2023. Sparraus keskittyy etenkin residenssiohjelman ympärille taiteilijoille tarjottavaksi dramaturgiseksi työksi sekä tuotannollisen toiminnan suunnittelun sekä markkinointiviestinnän edistämiseksi. Sparraustoiminta on saanut erittäin hyvää palautetta taiteilijoilta.

TALOUS

Tilikauden 2023 taloudellisena päätavoitteena oli lyhentää taseen alijäämää. Keväällä 2022 suoritettussa tilikauden 2020 verotarkastuksessa todetun arvonlisäverojen virheellisen käsittelyn korjaus tuotti noin 94 000 € taloudellisen rasitteen, joka ulottuu tilikaudelle 2024 saakka. Haastavasta tilanteesta huolimatta tilikauden 2023 tulos oli 74 774,98 €. Toukokuussa 2019 nostettu 70 000 € Ålandsbankenin rahoituslaitoslainan viimeinen lyhennys maksettiin maaliskuussa 2023. Tilikausien 2020-2021 verovelkaa lyhennettiin yhteensä 48 859,68 €. Lyhennykset katettiin Cirkon omista tuloista.

Cirkon tulot koostuivat 57 % Helsingin kaupungin ja Taiteen edistämiskeskuksen toiminta-avustuksista sekä 43 % omista tuloista, jotka koostuvat pääsylipputulosta, vuokratuloista, kohdeavustuksista ja muista tuloista. Vuonna 2023 vuokratuotot nousivat, mutta pääsylipputulot ja yritystilaisuuksien tulot laskivat. Voimakkaat vuosittaiset muutokset Cirkon omien tulojen rakenteessa ja määrässä tuovat näkyväksi yhdistyksen haavoittuvaisen ja ulkoisille vaikutteille alttiin tilan.

Tulot pääkohdittain eriteltynä (tarkka erittely tilinpäätöksessä):

Omat tulot	2023	2022	2021	2020
Pääsylipputulot	67 000 €	73 400 €	52 600 €	38 200 €
Vuokratulot	79 600 €	57 200 €	85 200 €	54 300 €
Kohdeavustukset	73 600 €	107 000 €	272 000 €	162 700 €
Yritystilaisuusmyynti	3 500 €	7 700 €	48 200 €	0 €
Muut tulot	215 600 €	89 000 €	48 500 €	8 700 €
Yhteensä:	439 300 €	334 300 €	506 500 €	263 900 €
Toiminta-avustukset	2023	2022	2021	2020
Helsingin kaupunki	200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €
Taiteen edistämiskeskus	380 000 €	380 000 €	350 000 €	350 000 €
Yhteensä:	580 000 €	580 000 €	550 000 €	550 000 €
Kaikki tulot yhteensä:	1 019 300 €	914 300 €	1 056 500 €	813 900 €

Vuoden 2023 menot koostuivat henkilöstökuluista, toimitilojen vuokra- ja ylläpitokustannuksista, esitys- ja residenssitoiminnan kuluista, hankekuluista, yleisistä toimintakuluista sekä tiedotus- ja markkinointikuluista. Tilikauden 2023 aikana ei tehty investointeja.

Menot pääkohdittain eriteltynä (tarkka erittely tilinpäätöksessä):

Menot	2023	2022	2021	2020
Henkilöstökulut	304 600 €	262 400 €	316 500 €	265 600 €
Tila- ja vuokratulot	257 200 €	239 400 €	239 900 €	206 200 €
Esitys- residenssi- ja hankekulut	278 800 €	198 500 €	329 300 €	184 800 €
Toiminnan kulut	78 600 €	120 600 €	116 700 €	62 200 €
Viestintä- ja markkinointikulut	25 400 €	31 300 €	59 500 €	20 500 €
Kaikki menot yhteensä:	944 600 €	852 200 €	1 061 900 €	739 300 €

VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Kävijätutkimuksen mukaan Cirkon peruskävijä on 25–45 vuotias, korkeakoulutettu helsinkiläinen, joka seuraa aktiivisesti esittävää taidetta, elokuvia, käy museoissa ja syö mielellään ulkona. Kävijöistä enemmistö on naisia. Vuoden 2023 esitysohjelmiston täyttöaste oli 79 %. Cirko ei ole vielä tavoittanut suurinta mahdollista kävijämääräpotentiaalia.

Vuoden 2023 aikana uuden viestintä- ja markkinointipäällikön tuoma viestinnän ja markkinoinnin osaaminen sekä yhteiskunnallisten verkostojen hyödyt tukivat entistä vahvemmin Cirkon ydintoimintaa.

Cirkon markkinointi oli vuonna 2023 vahvasti painottunut digitaalisiin kanaviin, kuten aikaisempinakin vuosina. Cirkon tavoitavuus olennaisissa kohderyhmissä sosiaalisen median kanavissa kasvoi tasaisesti vuoden 2023 aikana. Tulevaisuuden tavoitteena on Cirkon kokonaisvaltaisen toiminnan kiinnostavuuden kasvattaminen kohderyhmittäin. Esitystuotantoprosesseihin luotiin toimintamalleja joilla ensi-iltaan tulevista teoksista saadaan paremmin yleisöä palvelevia ja sosiaalisen median kanaviin sopivia markkinoinnin materiaaleja. Osana hanketoimintaa Cirkon viestinnän kansainvälistä ulottuvuutta vahvistettiin. Uutiskirjeiden käyttöä tehostettiin luomalla uudet kohdeyleisöittäin räätälöidyt uutiskirjeet kansainväliselle yleisölle, presenttereille ja sirkuskouluille.

Vuonna 2020 alkanut taiteellisen kehityskeskusten identiteetin vahvistaminen viestinnällisin keinoin jatkui vuoden 2023 aikana. Laaja-alaista sisältöjen luontia Cirkon taiteellisesta toiminnasta jatkettiin yhdessä taiteilijoiden ja henkilökunnan kanssa. Kävijäpolun selkeyttämistä ja kehittämistä jatkettiin sekä Cirko-keskuksen että Cirkon nettisivujen osalta.

YRITYSYHTEISTYÖ JA KUMPPANUUDET

Cirkon palvelukumppaneina vuoden 2023 aikana jatkoivat Stopteltat Oy sekä majoituskumppanina Scandic Hotels. Cirko-keskuksen alakerran ravintolan Peloton Cycling Eatery Oy:n jatkettiin uuden palvelukumppanuuden kehittämistä.

ESITYSTOIMINTA

Vuoden 2023 kausiohjelma rakennettiin kutsuperiaatteella. Taiteellisista valinnoista vastasi toiminnanjohtaja Jarkko Lehmus yhdessä Cirkon muun henkilökunnan kanssa. Avoimuuden lisäämiseksi sekä ohjelmistosuunnittelun kriteeristön ja prosessin aukikirjoittamisen mahdollistamiseksi Cirkon hallitus päätti syksyllä 2023 toiminnanjohtaja Lehmuksen esityksen mukaisesti rakentaa Cirkon esitysohjelmiston kotimaisten taiteilijoiden ja ryhmien osalta avoimen haun kautta. Cirkon historian ensimmäinen avoin ohjelmistohaku järjestettiin joulutammikuussa 2023-2024. Haussa etsittiin teoksia syksyille 2024 ja vuodelle 2025.

Cirkon ohjelmistorakenne koostuu kausiohjelman, yhteistyöfestivaalien ja vierailuohjelmiston kokonaisuudesta. Yhteistyöfestivaalin järjestävä kumppani vastaa tapahtuman taiteellisesta suunnittelusta. Vierailuohjelma rakentuu tilavuokrauksen kautta ilman Cirkon kuratointia. Selkeyden vuoksi vuosikertomuksen esitystoiminnan osuus käsittelee vain Cirkon kausiohjelman tilastoja. Osa esitystoiminnasta järjestetään oman talon ulkopuolella yhteistyössä pääkaupunkiseudun muiden teattereiden kanssa. Muiden teatterien kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteena on laajentaa nykysirkuksen yleisöpohjaa, madaltaa kynnystä uusille yleisöille kohdata nykysirkusta sekä kasvattaa pääsylipputulota omaa taloa suurempia katsomokapasiteetteja tarjoavissa esitystiloissa.

Vuonna 2023 jatkettiin pandemian aiheuttaman ohjelmistollisen suman purkua. Vuodelta 2020 siirrettyjen teosten esityksiperiodeja aikataulutettiin edelleen vuoteen 2024 saakka.

Cirko on yksi Kulttuurin kummilapset -hankkeen vuonna 2022 Helsingissä syntyneiden lasten kummiorganisaatioista. Hanke takaa kaikille vuonna 2022 syntyneille helsinkiläisille lapsille vähintään kaksi ilmaista kulttuuritapahtumaa siihen saakka, että lapset siirtyvät perusopetuksen piiriin. Vuonna 2023 Kummilapsille tarjottiin kevätkaudella Blind Gut Companyn teos *Meritähdenlento* ja syyskaudella Opus Companyn ja Hands some Feetin teos *Babysphere*.

Cirko oli mukana Taidetestaajat-hankkeen vierailukohteena lukuvuonna 2022-2023 sekä lukuvuonna 2023-2024. Taidetestaajat antaa Suomen jokaiselle kahdeksaluokkalaiselle mahdollisuuden osallistua kahteen kulttuuritapahtumaan lukuvuoden aikana. Taidetestaajille tarjottiin kevätkaudella 2023 neljä näytöstä Lumo Companyn teoksesta *Fineline* sekä kuusi näytöstä Company Portmanteaun teoksesta *Perto*. Syyskaudella 2023 Taidetestaajille tarjottiin kaksi näytöstä Hands some Feetin teoksesta *Colorsphere*.

Syksyllä 2023 sai ensi-iltansa Svenska Teaternin kanssa yhteistyössä toteutettu *Ronja Rövardotter* näytelmä, jossa työlliystyi Uudet klassikot-rahaston tuella neljä sirkustaiteilijaa osana teokseen ensemblea. Vuonna

2021 Agit-Cirkin kanssa yhteistuotettu *Kadonnut* sekä vuonna 2022 Helsingin kaupunginteatterin ja RISAn kanssa yhteistuotettu *GLG* jatkoivat kiertämistä itsenäisesti vuonna 2023.

Vuoden 2023 aikana Cirkon kausiohjelman ja yhteistuotettujen teosten lukumäärä oli 11 (9 vuonna 2022 ja 21 vuonna 2021), joista järjestettiin yhteensä 137 näytöstä (79 vuonna 2022 ja 75 vuonna 2021), joissa vieraili 19 414 kävijää (7 020 vuonna 2022 ja 4 306 vuonna 2021). Kausiohjelma ja yhteistuotetut teokset työllistivät 57 taiteilijaa. Vuoden 2021 luvut sisältävät sekä kausiohjelman että yhteistyöfestivaalit. Selkeyden vuoksi 2023 toimintakertomus keskittyy Cirkon kausiohjelman lukuihin ja yhteistuotettuihin teoksiin, sillä yhteistyöfestivaalien ohjelmistollinen ja tuotannollinen vastuu on festivaalit järjestävillä organisaatioilla.

KAUSIOHJELMA

- 20.-28.1.2023 Milla Jarko: Tiikeri, Solmu, 6 näytöstä
- 25.1.-21.4.2023 Blind Gut Company: Meritähdenlento, 25 näytöstä
- 1.-4.2.2023 Lumo Company: Finline, 7 näytöstä
- 24.-25.2.2023 Gravity & Other Myths: Out of Chaos..., 2 näytöstä
- 29.3.-3.4.2023 Company Portmanteau: Perto, 9 näytöstä
- 18.9.-11.11.2023 Hands some Feet & Opus: Babysphere, 39 näytöstä
- 20.-29.9.2023 Hands some Feet: Colorsphere, 5 näytöstä
- 14.-18.11.2023 Sivuhenkilöt: Luukamari, 4 näytöstä

YHTEISTUOTETUT TEOKSET

- 27.-28.1.2023 Cirko & RISA: GLG, Kulttuurikeskus Stoa, Helsinki, 2 näytöstä
- 29.1.2023 Cirko & Agit-Cirk: Kadonnut, Iisalmi Jazz Festival, 1 näytös
- 4.2.2023 Cirko & RISA: GLG, Kajaani Dance Festival, 1 näytös
- 28-29.3.2023 Cirko & Agit-Cirk: Kadonnut, Oulun lasten ja nuorten teatterifestivaali, 2 näytöstä
- 8.6.2023 Cirko & Agit-Cirk: Kadonnut, Lainsuojattomat teatterifestivaali, 1 näytös
- 7.9.-28.12.2023 Svenska Teatern & Cirko: Ronja Rövardotter, Svenska Teatern, 29 näytöstä
- 20.8.2023 Cirko & RISA: GLG, Le Petit festival Henko, 1 näytös
- 1.9.2023 Cirko & RISA: GLG @ Performing HEL, 1 näytös
- 8.-9.12.2023 Cirko & RISA: GLG, Flow-sirkus esittää, Valve-sali, Oulu, 2 näytöstä

YHTEISTYÖFESTIVAALIT

Vuonna 2023 yhteistyöfestivaalien toimintamallia selkeytettiin. Yhteistyöfestivaalin järjestävä kumppani vastaa tapahtuman taiteellisesta suunnittelusta, toimii tapahtuman vastuullisena järjestäjänä, on työnantajasuhteessa festivaalin esiintyjiin nähden sekä maksaa Cirkon teknisen henkilökunnan työtunneista. Cirko antaa kumppanille pienen taloudellisen tuen festivaalin tuottamiseen. Kumppani pitää lipputulot kokonaisuudessaan.

OH MY PUPPETS!

Oh My Puppets! on vuodesta 2017 lähtien järjestetty nykynukketeatterin festivaali

19.-20.4.2023	Yksin ihminen, 2 näytöstä
21.4.2023	Tea for Two, 3 näytöstä
21-22.4.2023	Ariadne - A Mess, 2 näytöstä
21-22.4.2023	Extraneitsyt evankeliumi, 2 näytöstä

OUNOUS FESTIVAL

OuNous Festival keskittyy nimensä mukaisesti nenättömään nykyklovneriaan

7.-9.12.2023	Lotta & Stina: 20 years later, still here!, 3 näytöstä
7. & 10.12.2023	VAL I with Tom Brand & Tuomas Norvio, 2 näytöstä
8.-10.12.2023	Company Afterclap: Red Hot Condition, 3 näytöstä
9.-10.12.2023	Kapsel: Apparat, 3 näytöstä
9.12.2023	VAL II with Marina Cherry & Risto Puurunen, 1 näytös
9.12.2023	OuNous Soiree, 1 näytös
10.12.2023	Into the Wild, 1 näytös

VIERAILUOHJELMA, TEOSVÄLITYS JA TILAVUOKRAUS

Cirkon tiloissa, ensisijaisesti Maneesi-salissa, järjestettiin vuoden aikana 25 tilaisuutta, (10 vuonna 2022 ja 6 vuonna 2021) joiden tuotannosta vastasi ulkopuolinen toimija. Tiloissa järjestettiin yksityistilaisuuksia, festivaaleja sekä nykytanssin ja -teatterin esitys- ja harjoitustoimintaa.

Cirko-keskuksessa vieraili näiden tapahtumien myötä 11 455 kävijää (11 783 vuonna 2022 ja 2 458 vuonna 2021). Vuoden aikana välitettiin taiteilijoita neljään yksityisen sektorin tilaisuuteen Cirkon tilojen ulkopuolella, joihin osallistui n. 1700 kävijää (3 000 vuonna 2022 ja 2 880 kävijää vuonna 2021).

VIERAILUOHJELMAN TEOKSET

15.-16.3.2023	Silke Z. und die metabolisten: WE. The Empathetic Body Vol. I, 2 näytöstä
17.-18.3.2023	Liisa Pentti +Co: Spaceparticles #23, 2 näytöstä
25.11.-17.12.2023	Company Uusi Maailma: HOLE – Taiteellinen pakopeliteos, 12 tapahtumapäivää

TAITEELLINEN KEHITTÄMINEN

Yksi Cirkon ydintehtävistä on sirkuksen kehittäminen taiteena. Cirko toteuttaa tätä tehtävää ympärivuotisen residenssiohjelman sekä erilaisten hankkeiden kautta.

RESIDENSSIOHJELMA

Cirkon residenssitoiminta on ollut vastikkeellista vuoden 2023 alusta. Vastikkeellisuus tarkoittaa, että residenssitaitelijoille maksetaan residenssikorvaus ja heiltä peritään residenssivuokra. Vuoden 2023 aikana residenssejä oli yhteensä 46 työviikkoa, ja residenssiohjelman puitteissa teki taiteellista työtä 117

taiteilijaa. Cirko tarjosi residenssitaiteilijoille korkealaatuiset tilat sirkustaiteelliseen työskentelyyn ja mahdollisuuksien mukaan majoituksen sekä näyttämötekniistä, tuotannollista ja taiteellista konsultointia Cirkon työntekijöiden työajan puitteissa. Yksittäisten residenssijaksojen kesto oli 1–3 viikkoa. Residenssijaksot antoivat taiteilijoille ja ryhmille mahdollisuuden taiteelliseen työhön sekä tilaisuuden avata taiteellista työskentelyään laajemmalle yleisölle, yhteistuottajatahoille ja ostajille.

Residenssivalinnat teki Cirkon henkilökunnasta koostuva työryhmä avoimen haun kautta. Valinnoissa painotettiin työryhmien ja työsuunnitelmien ammattimaisuutta, taiteellista ajattelua, yksilöllisyyttä, kansallista kattavuutta, tasa-arvoista edustusta sekä projektin soveltuvuutta Cirkon tiloihin. Residenssiin valittiin ammattiuran eri vaiheissa olevia taiteilijoita sekä luomisprosessin eri vaiheissa olevia teoksia.

RESIDENSSIOHJELMAN RYHMÄT JA TEOKSET

1. Lumo Company, 4 vko
2. circusnext / Viivi Roiha: V, 1,5 vko
3. Arctic Ensemble, 3 vko
4. Sivuhenkilöt, 2 vko
5. Lotta & Stina, 1 vko
6. Usva Company, 2 vko
7. Koomisen taide, 2 vko
8. Rakkaudesta-työryhmä, 2 vko
9. Jouni Ruuth & Jenny Mansikkasalo, 1 vko
10. Omiaruhje & Säilättäret, 1 vko
11. Hands some Feet, 1 vko
12. Compagnie Blick Théâtre, 1,5 vko
13. Recover Laboratory, 1 vko
14. Company Kate & Pasi, 3 vko
15. Kanta Company, 2 vko
16. Salla Hakanpää / Ari Romppanen / Eriko Takahashi, 3 vko
17. Kallo Collective, 2 vko
18. Sirkum Polaris, 2 vko
19. Zero Gravity Company/ Reija Tapaninen, 2 vko
20. Ilmatila, 2 vko
21. RISA, 0,5 vko
22. Sirkus Sabok, 2 vko
23. Hands some Feet, 2 vko
24. Kanta Company, 2 vko
25. Sivuhenkilöt, 2 vko
26. Audiovisual Circuit Circus, 1 vko
27. Nuua Company, 3 vko
28. Omiaruhje, 3 vko

TAITEELLISEN AJATTELUN AKATEMIA 2022-2023

Ensimmäinen Taiteellisen Ajattelun Akatemia (TAA) toteutettiin yhteistyössä Taideyliopiston Teatterikorkeakoulun Avoimen kampuksen kanssa Koneen säätiön hankerahoituksella 2018-2021. Lukuvuonna 2021-2022 TAA toteutettiin yhden lukuvuoden mittaisena opintokokonaisuutena Cirkon ja Taideyliopiston omin resurssein. Vastuupettajina toimivat Cirkon vt. toiminnanjohtaja Jarkko Lehmus ja Taideyliopiston varadekaani Ville Sandqvist.

TAA jatkui lukuvuonna 2022-2023. Vastuupettajina toimivat dramaturgi Per Ehrström ja sirkustaiteilija Salla Hakanpää, jotka molemmat osallistuivat TAA:n 2018-2021 Koneen säätiön hankerahoituksella toteutettuun kokonaisuuteen. Cirkon toiminnanjohtaja Jarkko Lehmus ja Taideyliopiston varadekaani Ville Sandqvist avustivat Ehrströmiä ja Hakanpäää opintokokonaisuuden suunnittelussa ja toteutuksessa. Opintokokonaisuudessa oli 16 opiskelijaa. Lukuvuonna 2023-2024 opintokokonaisuuden toteuttamisesta pidetään tauko. Vuoden 2023 aikana Cirko aloitti opintokokonaisuuden jatkokehityksen yhdessä Taideyliopiston kanssa.

LOISTO-HANKE

Loisto-hanke on Cirko – Uuden sirkuksen keskuksen, Zodiak – Uuden tanssin keskuksen ja Tanssin talon yhteinen hanke, jonka tavoitteena on sirkuksen ja tanssin kansainvälisen myynnin, markkinoinnin ja tuotanto- sekä kiertuetoiminnan kehittäminen ja osaamispääoman kasvattaminen.

Sirkuksen ja tanssin tuotanto- ja kiertueympäristön kehittämishankkeen proof-of-concept vaihe toteutetaan Jane ja Aatos Erkon säätiön rahoituksella vuosina 2022–2024. Hanke on saanut alkunsa sirkuksen ja tanssin kentän pitkittyneistä haasteista suhteessa teosten elinkaariin sekä kiertue- ja tuotantoympäristöihin niin kotimaassa kuin kansainvälisesti. Hankkeen tavoitteena on ollut tunnistaa sirkuksen ja tanssin keskeisiä kansainvälistymishaasteita sekä luoda toimintamalleja taiteilijoiden kansainvälistymisen edistämiseen.

Vuonna 2023 hankkeessa on tehty mittava selvitystyö tanssin ja sirkuksen kiertuetoiminnan haasteista ja ratkaisumahdollisuuksista ([linkki selvitystyön julkaisuun](#)), benchmarkattu kansainvälisiä toimintamalleja, tehty kansainvälistä markkina-analyysia, tehostettu kansainvälistä sekä hankekumppaneiden että taiteilijoiden b2b-viestintää, edistetty case-esimerkeiksi valikoitujen teosten ja taiteilijoiden kansainvälistä näkyvyyttä, kohtaamisia ja työmahdollisuuksia, keskusteltu rahoittajien ja sidosryhmien kanssa, vahvistettu kansainvälisiä ja kotimaisia verkostoja ja luotu uusia kontakteja. Hanke on mahdollistanut paljon tärkeää työtä sirkuksen ja tanssin kiertueympäristön vahvistamiseksi niin kansainvälisesti kuin kotimaassakin.

Cirko on työskennellyt Loiston kontekstissa tiiviisti kolmen suomalaisen sirkusryhmän Sivuhenkilöiden, Hands some Feetin ja Opus Companyn kanssa. Sivuhenkilöiden Luukamari sekä Hands some Feetin & Opus Companyn Colorsphere ovat olleet Cirkon ensimmäisiä suunnitelmallisia yhteistuotantoja. Cirko on Loisto-hankkeen kautta ohjannut aikaisempaa enemmän resursseja teosten esituotantoon, markkinointi- ja viestintämateriaaleihin ja teosten elinkaarien pidentämiseen. Vuoden 2023 aikana tehty yhteistyö on tehnyt näkyväksi yhteistuotanto- ja kiertueympäristön kehittämisen tarpeen ja mahdollisuudet. Vuoden 2023 aikana valmisteltiin hankkeen jatkorahoituksen hakemusta Jane ja Aatos Erkon säätiöltä vuosille 2024-2027.

YHTEISÖSUUNTAINEN JA -LÄHTÖINEN TOIMINTA

Yleisökeskusteluihin ja avoimiin harjoituksiin osallistui vuoden 2023 aikana yhteensä 565 osallistujaa (604 vuonna 2022 ja 144 vuonna 2021). Muihin yhteisösuuntaisiin tapahtumiin osallistui yhteensä 1 033 osallistujaa (287 vuonna 2022 ja 453 vuonna 2021).

Cirko on yksi Kulttuurin kummilapset -hankkeen vuonna 2022 syntyneiden helsinkiläisten lasten kummiorganisaatioista. Hanke takaa kaikille vuonna 2022 syntyneille lapsille vähintään kaksi ilmaista kulttuuritapahtumaa siihen saakka, että lapset siirtyvät perusopetuksen piiriin.

YLEISÖKESKUSTELUT

26.1.2023	Milla Jarko: Tiikeri
24.2.2023	Gravity and Other Myths: Out of Chaos...
31.3.2023	Company Portmanteau: Perto
21.9.2023	Hands some Feet: Colorsphere
16.11.2023	Sivuhenkilöt: Luukamari

AVOIMET HARJOITUKSET

15.2.2023	circusnext Viivi Roiha: V
14.2.2023	Arctic Ensemble
16.2.2023	Arctic Ensemble
2.3.2023	Sivuhenkilöt: Luukamari
11.3.2023	Lotta & Stina: 20 years and still together
17.3.2023	Usva Company: Kiinni
12.4.2023	Rakkaudesta-työryhmä
16.4.2023	Rakkaudesta-työryhmä
28.4.2023	Hands some Feet: Colorsphere
3.5.2023	Compagnie Blick Théâtre: Kahina
7.5.2023	Recover Laboratory: <3
24.5.2023	Company Kate & Pasi
24.5.2023	Sakari Männistö: Writing On Juggling
15.9.2023	Circus Sabok
12.10.2023	Kanta Company: Dear Pressure
13.11.2023	Sivuhenkilöt: Luukamari ennakko
1.12.2023	Audiovisual Circuit Circus

MUU YHTEISÖSUUNTAINEN JA -LÄHTÖINEN TOIMINTA

12.5.2023	TAA 2022-2023: Pouring space / Tilan kaato
25.5.2023	Cirkon kevätjuhlat
17.8.2023	Planet Suvilahti / Opus Company x Cirko x Peloton: Lightsphere

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

CIRCUSNEXT 2017–2025

Cirko on mukana kansainvälisessä circusnext-hankkeessa platform member -roolissa. Cirkon vastaava tuottaja Salla Kurronen matkusti toukokuussa Pariisiin hankkeen vuoden 2023 finalistien teosten esittelytilaisuuteen. Tilaisuudessa esiintyi vuoden 2022 circusnextin haussa jatkokon valittu Recover Laboratory teoksellaan <3 (pienempi kuin kolme). Kyseessä on ensimmäinen jatkokon valittu suomalainen ryhmä sitten vuoden 2013. Toiminnanjohtaja Jarkko Lehmus matkusti niin ikään Pariisiin marraskuussa vuoden 2024 finalistien valintatilaisuuteen. Vuoden 2023 kansallisessa haussa hankkeeseen lähetti hakemuksen kolme suomalaiselta ryhmää, mutta heitä ei ehdotettu jatkokon.

VERKOSTOT

Cirko on aktiivinen toimija pohjoismaisissa, eurooppalaisissa ja globaaleissa nykysirkusverkostoissa. Verkostojen tehtävänä on edistää nykysirkuksen kehitystä, lisätä vuorovaikutusta organisaatioiden ja taiteellisten ryhmien välillä sekä luoda yhteisiä ohjelmia ja malleja taiteellisen työn tukemiselle ja esitysten kierrättämiselle.

CIRCOSTRADA

Cirko jatkoi kansainvälistä yhteistyötä ja verkottumista osana eurooppalaista Circostrada-verkostoa osallistumalla työryhmiin ja osahankkeisiin. Cirkon vastaava tuottaja Salla Kurronen osallistui Circostradan järjestämään Fresh Circus -tapahtumaan Pariisissa syyskuussa 2023.

BALTIC NORDIC CIRCUS NETWORK

Cirko on mukana Baltic Nordic Circus Networkissa (BNCN). Verkoston toiminnan päälinjat ovat taiteellinen ja tuotannollinen kehitystyö sekä tiedon levittäminen ja kulttuuripoliittinen vaikuttaminen. Toiminnanjohtaja Jarkko Lehmus osallistui BNCN:n kevätkokoukseen Hiljaisuus-festivaalin yhteydessä Kittilän Kaukosen kylässä kesäkuussa. Vastaava tuottaja Salla Kurronen osallistui BNCN:n syyskokoukseen Odensessa, Tanskassa.

MUIHIN KANSAINVÄLISIIN TAPAHTUMIIN OSALLISTUMINEN

Muu vuoden 2023 kansainvälinen toiminta tapahtui Loisto-hankkeen puitteissa. Vastaava tuottaja Salla Kurronen osallistui CircusExpo-myyntitapahtumaan ja Circus Mania-festivaalille Tukholmassa. Toiminnanjohtaja Jarkko Lehmus ja vastaava tuottaja Kurronen osallistuivat Chamæleon Theaterin järjestämään nykysirkuspaneeliin Berliinissä, sekä tapasivat Suomen Saksan-instituutin edustajia yhteistyön kehittämiseksi. Kurronen teki verkostoitumismatkat Belgiaan, Alankomaihin ja Tšekin tasavaltaan sekä osallistui Epicirq-festivaalille Tallinnassa. Kurronen, viestintä ja markkinointipäällikkö Timo Riitamaa sekä sirkustaiteilijat Kerttu Opus ja Jeromy Nuuk esittelivät Cirkon toimintaa ja Hands some Feet-nykysirkusryhmän teoksia CIRCa-festivaalilla, Auchissa, Ranskassa. Kurronen ja Riitamaa tapasivat Lontoossa Suomen Britannian- ja Irlannin-instituutin henkilökuntaa sekä mahdollisia paikallisia yhteistyötahoja yhteistuotanto- ja kiertuetoiminnan kehittämiseksi.

LIITE 1

CIRKO – UUDEN SIRKUKSEN KESKUKSEN VUOSI 2022 NUMEROINA

Talous

Tulot 1 019 318,33 €

Menot 944 543,35 €

Tulos 74 774,98 €

Valtion ja kaupungin toiminta-avustusten osuus 57 %

Omarahoitusosuus 43 %

Sirkustaiteen kehittäminen

117 sirkustaiteilijaa residenssissä (122 vuonna 2022 ja 102 vuonna 2021)

28 residenssiryhmää ja 46 työviikkoa (32 residenssiryhmää ja 50 työviikkoa vuonna 2022 ja 20 ryhmää ja 50 työviikkoa vuonna 2021)

Cirkon kausiohjelma ja yhteistuotetut teokset

11 teosta (9 vuonna 2022 ja 21 vuonna 2021)

137 näytöstä / tapahtumaa yhteensä (79 vuonna 2022 ja 75 vuonna 2021)

Työllistävä vaikutus

57 sirkustaiteilijaa esitystoiminnan kautta (47 vuonna 2022 ja 93 vuonna 2021)

7 sirkustaiteilijaa yritystilaisuuksien kautta (22 vuonna 2022 ja 25 vuonna 2021)

29 tuotannon tukitoiminnoissa (henkilökunta, tekniikan apuhenkilöstö, lipunmyynti, järjestyksenvalvonta) (19 vuonna 2022 ja 18 vuonna 2021)

Cirkon kokonaiskävijämäärä

33 443 kävijää (20 150 vuonna 2022 ja 10 236 vuonna 2021), joista

19 414 omassa esitystoiminnassa ja yhteistuotetuissa teoksissa (7 020 vuonna 2022 ja 4 306 vuonna 2021),

2 400 muissa omassa tapahtumissa, kuten taiteilijatapaamisissa, työpajoissa, avoimissa harjoituksissa ja yritystilaisuuksissa (1 347 vuonna 2022 ja 3 472 vuonna 2021), ja

11 455 muiden Cirkon tiloissa järjestämissä tilaisuuksissa (11 783 vuonna 2022 ja 2 458 vuonna 2021).